

Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) is een integrale aanpak die effect heeft

Samenwerking van overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en zorginstanties om overgewicht bij jongeren te bestrijden heeft effect. De gezonde keuze moet de gemakkelijke keuze worden. Daar zijn alle pijlen op gericht.

Paul Rosenmöller is ambassadeur van Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)

Overgewicht bij jongeren is een groeiend probleem. Circa een op de zeven kinderen heeft overgewicht en in sommige wijken is dat zelfs al een op de drie kinderen. Overall in het land zijn inmiddels initiatieven gestart ter preventie en behandeling van overgewicht. JOGG, Jongeren Op Gezond Gewicht is een initiatief dat naar aanleiding van het Convenant Gezond Gewicht is opgezet. Dit is een samenwerkingsverband van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties met als doel de stijging van overgewicht bij jongeren om te zetten in een daling. Inmiddels hebben bijna twintig steden zich bij JOGG aangesloten. In deze steden werken lokale partijen uit het onderwijs, de zorg, bedrijfsleven, sport, recreatie, woningbouw en welzijn samen om gezond eten en bewegen voor jongeren gemakkelijker en aantrekkelijker te maken en ervoor te zorgen dat de gezonde keuze de gemakkelijke keuze wordt. Paul Rosenmöller, ambassadeur van JOGG, vertelt: “De JOGG-aanpak is gebaseerd op het Franse EPODE dat begin jaren '90 startte en waar in verschillende steden een halving van het aantal jongeren met overgewicht is vastgesteld. Ook in Nederland in Utrecht Overvecht heeft integrale aanpak van GGD, zorg, welzijnsorganisaties en scholen geleid tot een daling van overgewicht onder jongeren tussen 2005 en 2010 van 26 procent naar 20 procent. Samenwerking is dus heel effectief. In Nederland zijn allerlei private en publieke partijen versnipperd en niet duurzaam actief. Onder JOGG worden ze bij elkaar gebracht en kunnen ze hun activiteiten op elkaar afstemmen; sterke kanten benutten, monitoren en effecten van interventies meten. Dit genereert enorm veel energie. Dat bleek ook toen de Fransen van EPODE hier op werkbezoek kwamen. Zij waren onder de indruk van de expertise en hoe dit in de praktijk wordt toegepast.”

Rosenmöller heeft ervaren dat de private en publieke sector twee verschillende werelden zijn die niet met elkaar communiceren. “De private sector kan het publiek goed bereiken, terwijl de publieke sector moeten leren hoe je een gezonde leefstijl als ‘trendy product’ moet verkopen.” Het kan soms wrijving oproepen om alle belangen te verenigen, maar daar ziet Rosenmöller ook een uitdaging in. “Samenwerking heeft onmiskenbaar een grote meerwaarde. We moeten elkaars expertise benutten en alle ‘neuzen’ dezelfde kant op krijgen. Dat lukt ook, want alle partijen zijn zeer gemotiveerd en geëngageerd. Vijf jaar geleden werd over overgewicht lachwekkend gedaan, maar inmiddels is het bewustzijn ontstaan dat overgewicht een maatschappelijk probleem is dat op het gebied van gezondheid, leerprestaties en arbeidsmarkt een enorme impact heeft. Dit heeft de ogen van veel mensen geopend en hen bewust gemaakt van de urgentie om het probleem breed aan te pakken.”

Onderzoeksresultaten

Uit een recent onderzoek van GfK in opdracht van JOGG blijkt dat ouders een te rooskleurig beeld hebben over gezond eten en bewegen van hun kinderen. Het onderzoek werd verricht onder ruim 1000 ouders van kinderen van 4 tot 16 jaar en hun kinderen. Kinderen (38%) pakken twee keer zo vaak zelf iets te snoepen dan hun ouders denken (19%) en een derde van de ondervraagde kinderen bekent meerdere keren per dag te snacken, terwijl maar een kwart van de ouders dat vermoedt. Zakgeld gaat ook vaker op aan vet, zout en zoet (49% ouders,

57% kinderen) dan ouders denken. “Dit onderzoek heeft een aardig inkijkje in de problematiek van overgewicht. Iedereen wil het uiteraard goed doen, maar ouders kunnen het niet alleen. We moeten met alle betrokken partijen ervoor zorgen dat we een gezonde leefomgeving voor kinderen creëren”, zegt Paul Rosenmöller.

Een van de doelstellingen van JOGG was om in 2015 75 gemeenten aangesloten te hebben. Inmiddels is dat bijna twintig. Is dat teleurstellend? “We hebben gekozen voor een kwantitatieve uitrol en tegelijk aan de kwaliteit gewerkt”, zegt Rosenmöller. “Het project wordt vanuit het landelijke bureau aangestuurd en door het aanbieden van kwaliteit zullen meer gemeenten mee gaan doen. In het begin kostte het veel tijd om het project op te starten, maar ik ben optimistisch dat we de doelstelling gaan halen.”

Meer geld beschikbaar

Minister Schippers van VWS stelt 26 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van overgewicht bij jongeren. ‘De middelen zullen ingezet voor het versterken en intensiveren van bestaande programma’s gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd. Hoofdpijnen zijn Jongeren op gezond gewicht: intensiveren op en ook na 2014 continueren van het Convenant Gezond Gewicht, door eerder op te schalen en de aansluiting met de lokale zorgsector te verbeteren. En er komt een individueel contactmoment voor jongeren vanaf 14 jaar en eventueel aanvullende (collectieve) activiteiten voor leerlingen in het voorgezet en middelbaar onderwijs

Diëtist als centrale hulpverlener

De verbinding van preventie en zorg is uniek voor de Nederlandse JOGG-aanpak. Zorgprofessionals signaleren overgewicht in een vroeg stadium. De zorg wordt op elkaar afgestemd en op de juiste plek aangeboden.

Janet Grave heeft een zelfstandige diëtistenpraktijk in Zwolle en Hattem. Zwolle was een van de eerste JOGG-steden. Janet is betrokken bij een van de twee kernteams die gestart zijn voor de behandeling van overgewicht bij kinderen. In dit kernteam zit,

Janet Grave is als diëtist betrokken bij JOGG in Zwolle.

behalve een diëtist, een fysiotherapeut, een orthopedagoog en een JGZ-medewerker. Het team wordt aangestuurd door een projectmanager vanuit het preventiecentrum Overgewicht Zwolle. “In Zwolle werd al langer gewerkt met het zorgprogramma van signalering en preventie van overgewicht, maar ondanks alle goede intenties blijkt het moeilijk te zijn om de mensen die de hulp het hardst nodig hebben, te bereiken. Nu zijn twee centrale hulpverleners aangesteld, waarvan ik er een ben, die de zorg rondom het gezin coördineren. Niet alleen het kind komt in zorg, maar het hele gezin en liefst ook de sociale omgeving. De gehele context wordt in kaart gebracht en we leggen contacten met alle behandelaars.”

Per kind wordt zes uur zorg uitgetrokken. Onder verwijzers (huisartsen, kinderartsen) moet het project meer bekend worden, zodat zij vaker gaan doorverwijzen. Het probleem waar Janet tegenaan loopt, is dat behandelaars vaak al in de ‘do’-stand staan, maar dat betrokkenen daartoe niet zijn gemotiveerd. “Zelf onderkennen zij de noodzaak van hun probleem (nog) niet. De centrale hulpverlener kan daarin een rol gaan spelen. Voor diëtisten is dit een unieke kans om met andere disciplines samen te werken. We laten ons van een andere kant zien en geven niet alleen voedingsadviezen. Deze pilot loopt in Zwolle tot 2014. De Hogeschool Windesheim zal de effectiviteit gaan meten en dan hopen we dat er geld beschikbaar blijft om het project voor te zetten.”

door de JGZ'. In het vervolg van dat contactmoment kunnen diëtisten volgens Rosenmöller een rol gaan spelen. "Er komt meer aandacht voor leefstijl voor jongeren dat is positief en diëtisten zijn bij uitstek geschikt om mensen via individuele contacten te begeleiden. Volgend jaar zal de diëtetiek weer terugkomen in de basisverzekering, dus dat is ook een positief gegeven voor diëtisten."

Majorie Former

Bron

1. Brief 'Extra middelen bestrijding overgewicht bij kinderen' door mw. drs. E.I. Schippers, Minister van Volksgezondheid, Welzijn en sport, 25 juni 2012.

De vijf pijlers van JOGG

1. Politiek-bestuurlijk draagvlak. Gezond gewicht als onderdeel van een gezonde leefstijl heeft een belangrijke plaats in het programma van Burgemeesters en wethouders.
2. Publiek-private samenwerking. Lokale bedrijven zijn nauw betrokken en denken mee in het projectteam, leveren communicatiekracht en dragen financieel bij aan activiteiten.
3. Sociale marketing. Gezondheid verkopen als mooie spijkerbroek. Een JOGG gemeente past sociale marketing toe op de lokale situatie.
4. Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie. Een JOGG gemeente gebruikt effectieve interventies en meet het effect ervan.
5. Verbinding preventie en zorg. (Zorg)professionals signaleren overgewicht in een vroeg stadium. De zorg is goed op elkaar afgestemd en jongeren komen op de juiste plek terecht.

Mail & Win!

Op de website www.voeding-visie.nl worden regelmatig boeken aangeboden die u kunt winnen, zoals dit boek.

Handboek Voeding bij kanker, onder redactie van Jeanne Vogel, Sandra Beijer, Niki Doornink en Anne Wipkink

Eten doen we allemaal. Goede voeding met de juiste hoeveelheid energie en voedingsstoffen is nodig om in leven te blijven en de voedingstoestand in balans te houden en eten heeft een sociale functie. Maar de dagelijkse maaltijd is voor veel kankerpatiënten eerder een last dan een genoegen, omdat de behandeling vaak tot aanzienlijke en specifieke voedingsproblemen leidt. Dit handboek geeft een overzicht van de huidige kennis over voeding bij kanker. De inhoud is geschreven door in kanker gespecialiseerde diëtisten van ziekenhuizen en behandelcentra. De voedingsadviezen zijn een mix van uitkomsten van studies (evidence based) en ervaringen uit de praktijk (best practice-based). Prijs: € 49,-